

La ventana de la UJI

La Universitat és cultura

La Cultura que es fa i es promou des de les universitats ha de ser una opció, una oportunitat i un dret

CARMEN Lázaro*

La Universitat Jaume I ha tingut clar des dels inicis la necessitat de la defensa amb vehemència del valor i del potencial de la Cultura per a construir i articular una ciutadania compromesa, reflexiva i crítica. L'Acadèmia no ha de tindre com a única missió la formació científica, tècnica o professional, o només la recerca, a la qual últimament s'ha sumat la transferència científica. Evidentment, són aquestes funcions definitòries i fonamentals, però al seu costat i no menys significant, juntament amb la finalitat merament acadèmica, és rellevant la missió cultural, que ha de formar part de l'ADN i del cor de les universitats. Que la universitat tinga un model cultural construït i basal, susceptible, evidentment, d'avaluació necessària, de canvi, evolució, millora i adaptació, és clau perquè els espais d'educació superior en què s'integra ho siguin veritablement.

La universitat és, sense dubte, un reflex del que ocorre al món, i viceversa... Per això, des de la seua vocació universal, ha d'eixir dels seus estrictes límits locatius, relacionals i sistèmics per a integrar en les seues activitats formatives i de recerca competències transversals com la creativitat, l'autocrítica, la cooperació, la igualtat, el compromís, la participació i al-

tres semblants que es troben i es desenvolupen en la Cultura i en l'acció cultural, llocs comuns on ens trobem les universitats que ultrapassen els llindars dels seus campus. Ser culturalment competents en la universitat i incorporar-hi competències com les referides ens fa capaços d'encabar projectes i propostes que venen de la societat, del nostre entorn productiu, ens habilita per a treballar i gestionar emocions que no són sempre positives en processos col·laboratius, ens fa competents per a construir coneixement des de la pluralitat, ens permet conèixer millor allò que pensen les persones del nostre entorn, ens ajuda a convertir les metodologies científiques en eines al servei de la societat... En fi, ens qualifica per a fer Acadèmia des de reptes comuns i no tan sols des de les mirades identitàries particulars.

Tindre espais per a la creació, la producció i l'exhibició de les diferents arts, ser conscients del nostre patrimoni material i immaterial, són el pilar del nostre model cultural UJI-ENCULTURA. Un model que no és estàtic i inamovible, sinó que exigeix una reflexió contínua que done res-

posta als nous contextos i als reptes socials, i això demana un reposicionament continu, una recerca de la millor manera de formar l'estudiantat com a persones i no només com a professionals. Així, als nostres espais culturals no només té lloc un «moment d'entreteniment» quan es programa, sinó que es fa Cultura, que és, al cap i a la fi, el que es du a terme a les universitats... Algú dubta que el que es feia a les universitats dels segles XIII endavant era Cultura? Gràcies

a elles i a les reflexions i als moviments que han provocat al llarg de la història, avui som el que som.

Per això, la programació cultural de l'UJI, les seues propostes formatives, les aules culturals, tot allò que conforma el model cultural UJI, no són un seguit d'activitats deslligades les unes de les altres, sinó que són programes interconnectats, des d'una visió holística, que tenen com a finalitat transformar a millor les vides de

les persones. Així, la Cultura que es fa i es promou des de les universitats ha de ser una opció, una oportunitat i un dret. Per això, un element no menor és el finançament de la Cultura: si els programes culturals no tenen prou recursos, a quina transformació real podem aspirar? No oblidem que, ens agrada o no, el reconeixement d'un projecte es mesura en funció dels recursos que se li atorguen, i en això la Cultura no ix molt benparada; potser caldrà repensar i replantejar aquesta forma de mesurament, així com reivindicar el necessari sosteniment digne i degut. Al mateix temps la Cultura, que es veu com la «germana menuda i pobre» de les esferes de la gestió de go-

vern, és un àmbit políticament molt apreciat; per alguna raó serà... En qualsevol cas, amb el suport degut i una direcció legítima, els models culturals han de comptar amb un suport i un desenvolupament tècnic de qualitat que, en el cas de l'UJI, es vertebrarà a través del Servei d'Activitats Socio-culturals i les persones que el formen, així com tots els nexes necessaris amb la resta de serveis sempre disposats a fer del model UJI una referència.

A més, a la universitat, la idea d'activitat cultural ha d'estar vinculada necessàriament a la vida acadèmica. La universitat ha de garantir coneixements que excedisquen els límits d'una formació estrictament professional i d'una recerca sense transferència. Les universitats han de crear la consciència en l'estudiantat i en la comunitat universitària que el desenvolupament de les competències adquirides i la posada en marxa dels coneixements apresos es fa des de la consciència de la seua inserció en el món com a «persones cultes» i amb valors com ara escoltar i ser escoltats, l'empatia, el respecte, la solidaritat, la diversitat, la igualtat, la corresponsabilitat, l'ètica, la generació de processos participatius, la sostenibilitat, la intergeneracionalitat, la transversalitat i la interdisciplinarietat. En definitiva, a partir dels valors compartits que ens proporciona viure amb Cultura, hem fet, i tot està per fer i tot és possible. =

***Vicerectora de Cultura, Llengües i Societat**

Als nostres espais culturals no només té lloc un moment d'entreteniment, sinó que es fa Cultura